

שחיטת מוציא

קדושי מוציא

1. אריה ליב מקלב (12/10) 5. רבקה מקלב (10)
2. חיה בתיה מקלב (12/10) 6. הרב זלמן שאך
3. מינה מקלב (10) 7. גלור
4. משה מקלב (10)

ביום השבת 29.8.24 ביקר ש"ך הכפר הערבי הסמוך, קולוניה. במושבה ונשבע באלהים ובקוראן, כי הכפר הערבי יגן על המושבה העברית מכל התנפלות. דבר זה הרגיע את החושבים. בצהריים התפרצו לתוך המושבה כ-30 ערבים מה- עמק, המבדיל בין הכפר הערבי והמושבה, והתנפלו על הבית שבקצה זה של המושבה, בית משפחת מקלב, מראשוני מיסודי המקום. בראש המתנפלים הלך הרועה הערבי של משפחת מקלב צלאח והשוטר-הגובה של הממשלה, שלקח חלק בראש ברציחות. הוא היה היחידי שהשתמש בנשק חם. בין המתנפלים היו ערבים העובדים משנים רבות אצל אכרי מוציא.

אחדים מאלה שנמצאו בבית, אורחות שבאו מת"א לנוח שם ומבני המשפחה, הספיקו לקפוץ דרך החלונות ולהמלט. המתנפלים שיחד עם השחיטה, עטו מיד על הביזה לא נפנו לרדוף אחריהם. בשעת קפיצתן של 3 האורחות נשברה לאחת מהן רגל והאחרות נפצעו בראש. בידי אחד מבני משפחת מקלב היה רובה, אולם לאסונו לא פעל באותו רגע והוא רץ לקרוא לעזרה.

במשך רגעים מעטים שחטו בסכינים וחטכו באכזריות נוראה את אבי המש- פחה כבן 50. שתי בנותיו בת 18 ו-20, את בנו בן 22 ושנים מהאורחים (הבית שמש אכסניה למבריאים מהחוק); הרב זלמן ש"ך מת"א בן 85 וה' גלור בן 60. אם המשפחה נפצעה קשה והיא מתה ביום ב', ילד קטן כבן 6 ניצל. ילדה בת 10 הוכחה במקל בראשה ברגע שקפצה מהחלון והצליחה להמלט. את 3 הנשים אנסו

והתעללו לפני הרצחן. אחרי השחיטה והביזה שנעשו במהירות מרובה, הציתו את הבית והגופות שהובאו משם היו חרוכות.

בינתיים התחיל הבן ממשפחת מקלב שניצל לירות באחרוני המתנפלים שהחלו כבר לברוח. אחד מהם נהרג כשהוא קורא בשם אללה עד רגעו האחרון. כשתי שעות אחרי השחיטה הגיעו למוצא 3 מכוניות משורינות שהביאו העירה חלק מתושבי המושבה. חלק אחד סרב לעזוב את המקום. ששת הרוגי מוצא הובאו לקבורה בירושלים ביום א'.

לפי השמועה ירו המכוניות המשורינות בכפר הערבי המתנפלי, כשהגיע למקום המעשה, ויש שם גם הרוגים.

מזעזעת היתה התמונה בביה"ח "הדסה" כשספר זקן אכרי מוצא ברוזה על מה שקרה שם וכשקרובי הנשחטים נפלו על צוארו ביללה.

חלק מפרות מוצא שנדדו ביום ההתנפלות הוחזרו אח"כ והועברו לשם שמירה לבית ההבראה "ארוזה" שאוטו משורין שמר עליו.

חלק מפרותיו של ה' ברוזה נדקרו ע"י המתנפלים בסכינים עד מות פרה ושתי עגלות שניתרו בחיים, פצועות גם הן בסכינים בצואריהן.

המושבה נעזבה אחרי השחיטה והשכנים שדדו בלי הרף, אם כי לרוב בה חבא. בליל יום ד' הוצת אחד מבתי המושבה.

בזמן הראשון לאחר ההתנפלות נפגשו האוטומובילים העוברים בדרך ירושלים-יפו ביריות מתוך הכפר הערבי.

מפי ה' מקלב

ביום השבת 24 באוגוסט, כשהתחילה ההתקפה על ביתנו במוצא הייתי בביתו של שטיינברג לבקש עזרה. פתאום שמעתי צעקות מביתנו ורצתי שמה. אך בטרם הגעתי למקום ראיתי קבוצות של ערבים נגשים אל הבית וזורקים אבנים. אחי משה מקלב יצא לשאול מה הם רוצים. הם ירו בו והרגוהו. על המקום וכן נהרגה ביריה גם אחותי רבקה. שעמדה על המרפסת. אבי ואמי יצאו לראית היכן אחי משה. אבי נהרג ביריה על המקום ואמי נדקרה. התאמצתי להכנס לבית הערבים הוסיפו לזרוק אבנים. כל הערבים התפרצו לתוך הבית. כאן הרגו ביריה את אחותי מינה. בת 24 שנה. בבית נמצאו עוד האנשים האלה: צפורה מרים סירקיס. שרה שפניק. אחותי חנה. אחי מרדכי. ה' גלאור ורבי זלמן שאך. אלה השנים האחרונים נהרגו בתוך הבית. הנשארים הצליחו להמלט.

הבית נשדד אחרי כן. הבזה לוקחה לכפר הערבי. שבתי הביתה לבקש את הפצועים. אך לא מצאתי נפש חיה. מלבד אמי ששכבה על הארץ פצועה קשה.

לקחתי אותה לביתו של שטיינברג.

בשלוש שעות, כשעתים אחרי הרצח, באו ערבים והבעירו אש בבתים. אני ופסח פרידמן, דוד אזיל וירחמיאל שטיינברג התאמצנו להוציא את גופות המגנים מן הבית הבווער, אך ירו עלינו מן הכפר במרחק 500 מטר.

האנשים האלה השתתפו בהתקפה וברצח:

כליל באקרי, סרין באדאוי, מחמד עטאיה, אחמד כליל, מחמד מטל אבן דיב אל דרויש, סאלח אבו טריבה ובנו עלי סאלח, רמזן עלאן, גמיל גומעה, עלאן, חוסני ברכאת, קטנאוי, סאלח זיר.

מפי ה' ברוזה.

ביום הששי כ"ג באבגוסט, בתשע בבוקר יצאתי ממוצא לירושלים באוטו, שבא מיפן. בין הנוסעים באוטו זה היה הסירג'אנט של רזחנת המשטרה בקרית ענבים. הרועים מחמוד טאנאבי וסאלח זיר זרקו אבנים על האוטו מכרמו של מחמד קדרי. בין עשר לאחת עשרה, הותקף ע"י הרועים ההם האכר ממוצא שמחה כץ, ששב מירושלים, ומן האבנים שנזרקו נשברו זכוכיות האוטו שבו נסע.

הערבים מכפר קולוניה (הסמוכה למוצא) ששבו מירושלים באותו יום התחילו מתקיפים כל אוטו שעבר בדרך יפו לירושלים ונוסעים רבים נפצעו. ה' דיסקין, פקיד המכס, וה' הולדי, אדריכל מירושלים, שעברו באוטו מיפן, הבטיחו לנו לשלוח עזרה תכופה.

באותו הזמן בא אוטו מירושלים ובו מחמד נאפיבי, ממונה על הקדשות ביפו. האוטו עמד על יד ביתי והנהג רצה לקנות נפט, אך כאשר נגשתי אל האוטו לראות מה יש בתוכו, השיב לי, כי יוכל להגיע ליפו בלי תוספת נפט. עלי להטעים, כי ראיתי ארז האיש הנזכר עוד הפעם ביום המחר.

השוטר מס' 185 אף הוא נמצא במוצא ביום כ"ג יחד עם גובה המסיב. בדרך פגש השוטר אשה ערבית שנשאה תרנגול לביתו של כץ לשחיטה ואמר אליה: "למה את הולכת לשחוט עופות בשביל יהודים? מחר ישחטו את כל היהודים". בערב באו למוצא שני אוטומובילים עם שוטרים בריטיים, כפי הנראה על פי דרישתו של ה' דיסקין. הם עמדו ליד קולוניה, קראו את המוכתר, אך זה סרב לצאת אליהם, והם חזרו לירושלים.

במשך הלילה עברו חיילים באוטומובילים ושום דבר לא אירע בלילה. בתשע בערב, בליל שבת, בא ערבי מקולוניה והודיע, כי הערבים מקולוניה מתאספים ומתכוננים להתקיף את מוצא. גם את שמחה כץ הודיע ערבי אחד מכפר עין-כרם את הדבר דיוה.

בשבת בבוקר יצאתי עם ה' שמואל הורוויץ לבית ההבראה ב"מוצא" לבקש ע"י הטלפון, כי ישלחו אלינו עזרה מירושלים, אך לא יכלנו להתחבר. כשחזרתי הביתה מבית ההבראה באוטו ירו עלינו ממקום סמוך לבית הקברות, וסלח זיר, רועה, אף הוא ירה מאקדח מביתו של השיך סולימין סלים. באותו הזמן שמענו קולות אנשים קוראים מן הכפר לרועיהם, כי יאספו את כל העזים אל הכפר. בין 11 ל-12, ביום השבת, 24 באוגוסט, באו שתי כנופיות של ערבים מן הכפר: אחת הקיפה את ביתי והשניה הלכה לבית של ה' מקליב. יצאתי מביתי ושאלתי את הכנופיה שהקיפה את ביתי, מה הם רוצים. במקום מענה התחילו הערבים זורקים בי אבנים והוכרתי להכנס הביתה. בין הערבים שהקיפו ארץ ביתי הכרתי את אלה: מחמוד סולימאן, סיד סולימאן, סלים סולימאן, סאלח זיר, מחמוד סיד אסעד, סיד אבן נהד עטיה, איברהים מחמוד כדרי, מחמד עלי כליל, חסני ברכאת, בין הכנופיה שהלכה לביתו של מקליף הכרתי את אלה: כליל באקר, אחמד כליל באקר, סאלח אבו טראבה ובנו עלי סאלח, רמדאן עלי, גמילה אום עלאן, מחמד מטר בן דיב אל דרויש, מחמד סומרין בדאוי, חוסני ברכאת, מחמד עטיה, מחמד קטנאו.

הערבים מן הכנופיה שהקיפה את ביתי התאמצו לחדור פנימה, אך לא יכלו, ובכך חזרו אל הבנינים הסמוכים. בהודמנות זו מהרו להשתמש כל יושבי ביתי ועברו לביתו של שטיינברג, שהיה בטוח יותר.

בשתי שעות בערך עברו במקרה שני אוטומובילים מיפו ולקחו את כל הנשים והילדים לירושלים תחת מטר כדורים של הערבים, שירו מן הכפר ומן הכרם של המיד קדרי. בין אלה שירו על האוטומובילים ראינו את השוטר מספר 185. —

בעמק הארזים.

(מפי אחד מחושבי המקום)

ביום הששי י"ז באב הורגשה תנועה רבה של הערבים בסביבה, כל הערבים הלכו העירה כשהם מזוינים ב"נבוטים" ופגיונים. בליל ששי התאספו תושבי "עמק הארזים" כחמש משפחות, והחליטו לסדר שמירה והגנה הלילה עבר בשקט. בשבת בשעה 8 בבקר, עלו רועים מהכפר קולוניה על אדמת המושב והחלו לחפש אמתלא לתגרה. לשאלת אחד הצעירים למעשיהם, פתחו הערבים בזריקת אבנים ומראשי ההרים והמערות התחיל לנהור המון ערבים. הם פתחו גם באש על המושב. מר לנדנברג נפצע בחזה בשתי דקירות בסכין. הודות להתערבותם של ערבים שכנים נפסקה ההתקפה.

הערבים השכנים שהתיחסו יפה ליהודים, הודיעו להם כי לעת הצהרים יתנפלו הערבים על מוצא. (מוצא נמצאת במרחק של עשרה רגעים מעמק הארזים). וכך הוה.

בשעה שתיים עשרה בצהרים ראו אנשי המושב את הפרעות שנערכו במוצא בכלל ובפרט בביתו של מקלף ז"ל.

לאחר שבצעו הפורעים את מעשיהם במוצא, פנו שוב לעמק הארזים ותקפו ביריות את הבית שבו נתרכזו כל התושבים. לאחר שהערבים השכנים הודיעו כי במקום אין יהודים—נתפוררו הפורעים. בשעה שתיים חזרו הפורעים והתחילו לשדוד את הבתים ולשרפם. בשעה חמש תקפו שוב את המושב ערבים למאות, מהם מזוינים ברובים אנגליים. את דהבית שבו התרכזו כל תושבי המושב. השכנים הערבים, בהוכחם שעוד מעט ולא תשאר אף נפש חיה מהיהודים, הביאו להם מלבושים ערביים; היהודים התלבשו בהם ובאופן כזה הצליחו לעבור אל בית אחד השכנים הערבים. שם לנו ובבוקר הזדמנה להם מכונירט צבאית והם עברו ירושלימה.

כל הבתים נשרפו ונשדדו. בית החרשרת לרקמה של היה צל והעברי וכמו כן כל תמונתיו של הצייר יודיה שעמל בהן כשלושים שנה. — נשברו ונשרפו.

